

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından TBMM iç tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **07.10.2026**.

Ayşegül DOĞAN

Şırnak Milletvekili

Barış ve Demokratik Toplum Süreci kapsamında, yıllardır süren çatışmalarda yaşamını yitiren ve kimlikleri yakın dönemde açıklanan kişiler için birçok kentte taziyeler kurulmuş ve anmalar gerçekleştirilmiştir. Cenazesine ulaşamayan, mezar yeri bilinmeyen veya ölüm haberi yıllar sonra kesinleşen kişilerin aileleri, uzun yıllar tamamlayamadıkları yaslarını kolektif biçimde yaşamak ve yakınlarını anmak üzere bir araya gelmiştir.

Bu kapsamda 26, 27 ve 28 Ağustos 2026 tarihlerinde Cizre'de gerçekleştirilen taziye ve anmaların ardından, Mehmet Halil Özen'in ailesinden aralarında annesi ve ileri yaştaki aile bireylerinin de bulunduğu 12 kişi ifade ve sorgulama amacıyla çağırılmıştır. Aile bireylerinin taziye ve anmanın ardından topluca ifadeye çağırılması; yas tutma, taziye kabul etme ve yakınlarını anma hakkının kullanımını kolluk işlemlerinin konusu hâline getirmekte ve bu hakların kriminalize edilmesine yönelik bir uygulama niteliği taşımaktadır.

Buna karşılık, 6 Ekim 2026 tarihinde MEBYA-DER öncülüğünde ailelerin, sivil toplum örgütlerinin ve Şırnak halkının katılımıyla yapılan basın açıklamasında söz konusu ifade çağrılarına tepki gösterilmiş, ailelerin yakınlarını anma ve yaslarını yaşama iradesi kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Bu tepkinin arka planında, Şırnak'ta ailelerin cenaze, defin, taziye ve yas süreçlerinde geçmişten bugüne karşılaştıkları idari ve kolluk uygulamaları da bulunmaktadır. Cizre'de taziye evlerinin ve camilerin kullanımına, taziye alanlarına girişlere, cenaze ve defin süreçlerine yönelik müdahalelerle süregelen uygulamalar, bugün taziye ve anmaların ardından aile bireylerinin topluca ifadeye çağırılmasıyla yeniden gündeme gelmiştir.

Bakanlığımıza daha önce tarafımızca yöneltilen 15.04.2025 tarihli ve 7/27324 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevapta, kamu görevlilerince yas tutulmasını veya taziye yapılmasını engellemeye yönelik herhangi bir uygulama yapılmadığı belirtilmiştir. Ancak taziye alanlarına yönelik kısıtlamaların ve taziyelere katılan aile bireylerine yönelik kolluk işlemlerinin sürmesi, Bakanlığın bu beyanı ile sahadaki uygulamalar arasındaki çelişkinin açıklanmasını gerektirmektedir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki ailelerin yakınlarını anması, acılarını paylaşması ve taziyeleri kabul etmesi, evrensel bir insan hakkı olan yas hakkının kapsamındadır. Bu hakkın kullanımı, yaşamını yitiren kişinin kimliğine, siyasi görüşüne veya devlet makamlarınca nasıl nitelendirildiğine bağlı tutulamaz.

Bu bağlamda;

1. 26, 27 ve 28 Ağustos 2026 tarihlerinde Cizre’de gerçekleştirilen taziye ve anmaların ardından hangi kolluk birimleri tarafından kaç kişi ifadeye çağırılmıştır? Çağrılar hangi makamın talimatı üzerine ve hangi gerekçelerle yapılmıştır?
2. Söz konusu taziye ve anmalara katılan kişilerin kimliklerinin belirlenmesi amacıyla kolluk tarafından görüntü kaydı, kimlik tespiti veya katılımcı listesi oluşturulması gibi işlemler yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu işlemler hangi hukuki dayanak ve makamın kararıyla gerçekleştirilmiş; elde edilen bilgiler hangi birimlere veya adli makamlara aktarılmıştır?
3. Bakanlığınızın, kamu görevlilerince yas tutulmasını veya taziye yapılmasını engellemeye yönelik herhangi bir uygulama yapılmadığı yönündeki önceki cevabı ile Şırnak’ta taziye mekânlarına ve girişlerine yönelik kısıtlamalar ve taziyelerin ardından aile bireylerinin topluca ifadeye çağırılması arasındaki çelişkiyi nasıl açıklıyorsunuz? Önceki cevabınız hazırlanırken bu uygulamalar ilgili mülki idare ve kolluk birimleri nezdinde araştırılmış mıdır?
4. 27 Şubat 2025’ten bu yana Şırnak’ta cenaze, defin, mezarlık, taziye ve anma süreçlerinde kaç kolluk müdahalesi gerçekleştirilmiş; kaç taziye alanına giriş veya taziye mekânının kullanımı sınırlandırılmış; kaç kişi kolluk tarafından ifadeye çağırılmış ya da gözaltına alınmıştır?

5. Barış ve Demokratik Toplum Süreci de gözetilerek; çatışmalı dönemlerde yaşamını yitiren kişilerin ailelerinin yaslarını bireysel ve kolektif biçimde yaşamaları, taziye kabul etmeleri ve yakınlarını anmaları nedeniyle kriminalize edilmelerine yol açan veya bu hakların kullanımında caydırıcı amaç taşıyan idari ve kolluk uygulamalarının önlenmesi amacıyla, Şırnak'taki mevcut uygulamalar hakkında Bakanlığınızca inceleme başlatılacak mıdır? Bu kapsamda valilik, kaymakamlık ve kolluk birimlerinin uygulamalarına ilişkin herhangi bir denetim yürütülecek midir?
6. Yas hakkını sınırlandıran uygulamaların önlenmesi ve bunlardan sorumlu kamu görevlileri hakkında gerekli idari işlemlerin yürütülmesi amacıyla hangi somut tedbirler alınacak; valilik, kaymakamlık ve kolluk birimlerine hangi talimatlar verilecektir?
7. Mensubu olduğunuzu kamuoyuna açıkladığınız dinin yas, taziye ve ölünün yakınları tarafından anılmasına atfettiği değerler ile insan hakları hukukunun güvence altına aldığı yas hakkı birlikte değerlendirildiğinde; ailelerin yakınlarını anmaları ve taziye kabul etmeleri nedeniyle kolluk işlemlerine maruz bırakılmasını hangi hukuki, insani ve vicdani gerekçeyle açıklıyorsunuz?
8. Bir ailenin yasının ve taziyesinin "meşruiyeti", yaşamını yitiren kişinin kimliğine, siyasi görüşüne veya devlet makamlarınca nasıl nitelendirildiğine göre değişebilir mi?